

Azərbaycan Respublikasının
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Aqrar Xidmətlər
Agentliyi

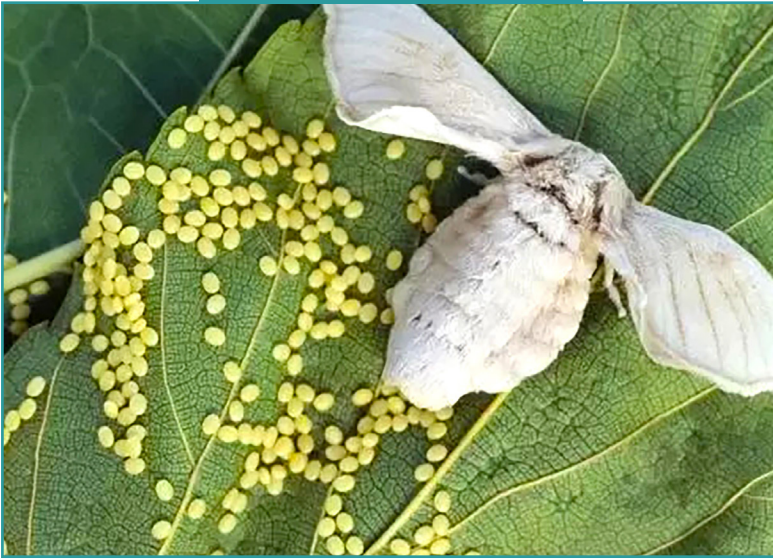
Aqrar Təlim Mərkəzi

Tut ipəkqurdunun
bəslənilməsinə dair
təqvim planı

www.axa.gov.az

Tut ipəkqurdunun bəslənilməsinə dair təqvim planı

Yanvar - Fevral

Tut bağlarının becərilməsi, suvarılması və soyuducuya qoyulmuş toxumun qışlamasına nəzarət edilməlidir. Bölgələrdə kumdarların maarifləndirilməsi üçün seminar və təlimlərin keçirilməsi təşkil edilməlidir.

Mart

Tut ipəkqurdunun yemləndirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş otaqlarda (kumxanalarda) lazımi təmir işləri aparılmalı, tərəcələr qurulmalı, yaxud təmir edilməli, qapı-pəncərələrə tor vurulmalı və açıq sahələr tam tutulmalıdır. Divarlar əhənglə ağardılmalı, 4%-li formalin məhlulu ilə dezinfeksiya edilməlidir. Otaqlar hərərət və hava nəmliyini ölçən cihazlarla təmin edilməlidir.

Aprel

Tut ipəkqurdunun yemləndirilməsində istifadə olunacaq tut yarpağının tədarüku üçün sahələr müəyyənləşdirilməli, bu sahələrdə ağaclara qulluq işləri (diblərinin bellənməsi, gübrələnməsi və suvarılması) aparılmalıdır. Tut ipəkqurdu toxumunun inkubasiya kameraları hazırlanmalı və tut ağaclarında 3-5 ədəd yarpağın açılması müşahidə edildikdən sonra toxumların inkubasiyaya qoyulması başlanılmalıdır.

May

Dirildilmiş ipəkqurdları kümdarlara paylanılır. Paylanılmış tut ipəkqurdlarının yarpaqla yemləndirilməsinə başlanılır və bu proses 3 gün çəkir. Sonra qurdlar 1,5-2 gün yuxuda olurlar. Yuxuda olan qurdlara yem vermək olmaz. 1-3-cü yaşlarda hərərət 25-28 °C, 4-cü yaşda 23-24 °C, 5-ci yaşda 22-23 °C nisbi rütubət isə 65-75% olmalıdır. Yemləmə dövründə hər iki saatdan bir otaqlar havalandırılmalıdır. 5-ci yaşda isə yaxşı olar ki, qapı və pəncərələr açıq saxlanılsın.

İyun

Son yaş mərhələsinə çatmış qurdların barama sarıması üçün yemləndirmə tərəçələrinə şaxlar yerləşdirilməlidir. Şaxlandıqdan sonra qurdlara yenidən həm yarpaq, həm də şax materialı verilməlidir. Ona görə ki, yemləmədə geri qalmış qurdlar həmin yarpaqdan qidalanmalı və baramasarıma mərhələsini başa çatdırmalıdır. Sarıma dövründə otaqlarda hərərət 22-23 °C, nisbi rütubət isə 60-65% olmalıdır. İkinci ongünlükdən başlayaraq sarınmış baramalar şaxdan yığılmalı, pürzədən təmizlənərək çeşidlənməli və məsaməli taralarda barama tədarükü məntəqələrinə təhvil verilməlidir.

İyul

Kümxanalarda təmizlik işləri aparılmalı, kümxanalar dezinfeksiya olunmalı və istismar edilmiş tut ağacları suvarılmalıdır.

Qurdların inkişaf mərhələləri

Tut ipəkqurdunun
beslənməsi üzrə
qaydalar

	1-ci yaş	2-ci yaş	3-ci yaş	4-ci yaş	5-ci yaş
					
Yemləmə	3-4 gün müddətində doğranmış yaşıl yarpaqla 2 saatdan bir	3-4 gün müddətində doğranmış yaşıl yarpaqla 2,5-3 saatdan bir	3-4 gün müddətində doğranmış yaşıl yarpaqla 3 saatdan bir	5-6 gün müddətində yaşıl yarpaqlı bütöv zoğlarla 3-3,5 saatdan bir	7-8 gün müddətində yaşıl yarpaqlı bütöv budaqla
Yuxu müddəti	1-1,5 gün	1-1,5 gün	1,5-2 gün	1,5-2 gün	2,5-3 gün
Kümxanada istilik	26-28°C	25-27°C	24-26°C	23-24°C	22-23°C
Kümxanada nəmlik	65-75%	65-75%	65-75%	65-75%	60-65%
Künenin dəyişdirilməsi	Dəyişdirilmir	1 dəfə yuxudan 2 gün sonra	1 dəfə yuxudan 2 gün sonra	2 dəfə yuxudan 2-4 gün sonra	3-4 dəfə, axırncı şaxə getməzdən əvvəl
1 qutu (19 qr.) qurd üçün yemləmə sahəsi	2 m ²	6 m ²	15 m ²	30 m ²	60-70 m ²

Tut ipəkqurdunun mühafizəsi		Zərərli organizmlər		Mühafizə tədbirləri
Xəstəliklər	Sarıluq	Pepina		Aprel ayının 1-nə kimi dezinfeksiya işləri qurtarılmalıdır. Yemləmənin başlamasına 8-10 gün qalmış ipəkqudu saxlanılacaq bina, istifadə olunacaq alət və avadanlıqlar 4%-li formalin məhlulu ilə dezinfeksiya edilməlidir. Yemləmə zamanı otaq (kümxan) tez-tez (təlimata uyğun) havalandırılmalı, temperatur və rütubət rejiminə ciddi əməl olunmalı, künelər tez-tez təmizlənməlidir. Yemləmə dövründə zəif, xəstə qurdlar müşahidə edildiyi halda həmin qurdlar yığılaraq kənarda yandırılmalıdır. Sağlam qurdlar təzə künelərə yerləşdirilməlidir.
	Qaratuluq	Sepsemidiya	Floşeriyə	
	Həşəratlar: Qarısqalar və s.			
Qarısqqa və digər həşəratların künelərə keçməsinin qarşısının alınması məqsədilə tərəccələrin ayaqlarının altına su ilə doldurulmuş qablar qoyulmalı və yaxud ayaqlara qatı maşın yağı sürtülməlidir.				